

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 24 Απριλίου 2019

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η Πολιτιστική Διεθνοποίηση

[1] Η διεθνοποίηση της επικοινωνίας και της οικονομίας συνυφαίνεται με τη διεθνοποίηση της κουλτούρας. Η πολιτισμική διεθνοποίηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την παγκόσμια εξάπλωση των δικτύων επικοινωνίας και την ανάπτυξη των μέσων τεχνικής αναπαραγωγής. Η διεθνοποιημένη μαζική κουλτούρα είναι σύνθετο φαινόμενο. Πρόκειται για μια «κατασκευασμένη», «μωσαϊκή» κουλτούρα που κυριαρχείται από τα δυτικά πρότυπα. Περιλαμβάνει όμως και στοιχεία από άλλους πολιτισμούς τα οποία, ωστόσο, δεν αποτελούν αυθεντική έκφραση αυτών των πολιτισμών, αλλά έχουν συνήθως ένα φολκλορικό χαρακτήρα. Με τη διεθνοποίηση της πολιτισμικής παραγωγής, ένα πολιτισμικό προϊόν μπορεί να είναι δημιούργημα της συνεργασίας ανθρώπων που προέρχονται από πολλές και διαφορετικές χώρες και κουλτούρες.

[2] Η διεθνοποιημένη μαζική κουλτούρα παράγεται και διαδίδεται από τα υπερεθνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης τα οποία ελέγχουν οι μεγάλες βιομηχανικές χώρες. Οι χώρες, λοιπόν, του Βορρά που διαθέτουν τους οικονομικούς πόρους και έχουν τις τεχνικές δυνατότητες, διοχετεύουν σε ολόκληρο τον κόσμο μορφές έκφρασης, κανόνες συμπεριφοράς, νοοτροπίες και ιδεολογίες που ανταποκρίνονται στο δικό τους

τρόπο ζωής και εξυπηρετούν τα δικά τους συμφέροντα. Η πολιτισμική διεθνοποίηση, είναι μια διαδικασία που τυποποιεί το φαντασιακό, τα ήθη, τα έθιμα, τις συνήθειες και ευνοεί την ομοιομορφία.

[3] Τα υπερεθνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης απευθύνονται σε εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο και τροποποιούν την πολιτιστική τους εμπειρία. Σήμερα, για πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας, χάρη στα σύγχρονα Μέσα, τα μηνύματα φτάνουν σε κάθε γωνιά της γης. Το γεγονός αυτό έχει σημαντικές επιπτώσεις στις αξίες, στις ιδέες και τις κουλτούρες των λαών του κόσμου. Η διεθνοποιημένη μαζική κουλτούρα προωθεί έναν πανομοιότυπο τρόπο ζωής από τη μια άκρη του πλανήτη έως την άλλη.

[4] Η παγκοσμιοποίηση επεκτείνει τη διάδοση του δυτικού πολιτιστικού πρότυπου σε ολόκληρο τον κόσμο και προξενεί σε πολλές χώρες κινήματα αντίστασης απέναντι στην πολιτιστική αυτή επιδρομή. Κάτω από την πίεση της παγκοσμιοποίησης δημιουργούνται συσπειρώσεις γύρω από παραδοσιακές πολιτιστικές ταυτότητες, που αντιπαρατίθενται στην ισοπέδωση του εκδυτικισμού. Ο φόβος της απώλειας της ταυτότητας προκαλεί την αναζωπύρωση των εθνικισμών και των θρησκευτικών φανατισμών. Τα κινήματα του φονταμενταλισμού απορρίπτουν κάθε ιδέα εκσυγχρονισμού και επιχειρούν να επιβάλλουν μια κοινωνική οργάνωση που να εδράζεται αποκλειστικά πάνω σε θρησκευτικά προστάγματα.

[5] Οι ισχυρές τάσεις ομοιογενοποίησης, λοιπόν, ενεργοποιούν αντίρροπες τάσεις διαφοροποίησης. Η πολιτιστική διεθνοποίηση είναι μια διαφορούμενη διαδικασία: από τη μία μεριά ομοιογενοποιεί τους τρόπους ζωής και σκέψης εξαλείφοντας τις διαφορές. Από την άλλη, καθιστά εφικτή την επικοινωνία ανάμεσα σε διαφορετικούς πολιτισμούς και επιτρέπει τη δημιουργία νέων συνθέσεων, νέων διαφοροποιήσεων.

*Κωνσταντίνος Βρύζας, Παγκόσμια επικοινωνία,
Πολιτισμικές ταυτότητες, εκδ. Gutenberg*

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. Φονταμενταλισμός: κίνημα, θρησκευτική τάση που απορρίπτει κάθε τι νεότερο / προσκόλληση σε στερεοτυπικό πλαίσιο αρχών

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου σε **80-90 λέξεις**, με την οποία **θα ενημερώνετε τους συμμαθητές σας** για όσα διαβάσατε.

Μονάδες 25

- B1. Να αναπτύξετε το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου σε μια παράγραφο 80-90 λέξεων, **αξιοποιώντας τη μέθοδο των παραδειγμάτων: «Η παγκοσμιοποίηση επεκτείνει τη διάδοση του δυτικού πολιτιστικού πρότυπου σε ολόκληρο τον κόσμο».**

Μονάδες 10

- B2. α. Να βρείτε τη **δομή της 4^{ης} παραγράφου** του κειμένου (**«Η παγκοσμιοποίηση επεκτείνει τη διάδοση ... αποκλειστικά πάνω σε θρησκευτικά προστάγματα.»**).

Στην **ίδια παράγραφο** να εντοπίσετε τον **τρόπο ανάπτυξης** και να **αιτιολογήσετε** την απάντησή σας.

Μονάδες 4

- β. Να προσδιορίσετε τον **τρόπο πειθούς** που επιλέγει ο συγγραφέας στη δεύτερη παράγραφο (**«Η διεθνοποιημένη ... την ομοιομορφία»**) και να **αιτιολογήσετε** την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.

Μονάδες 4

- B3. α. Στα παρακάτω αποσπάσματα να σχολιάσετε τη χρήση των σημείων στίξης:

- Πρόκειται για μια «κατασκευασμένη», «μωσαϊκή» κουλτούρα (1^η παράγραφος -εισαγωγικά)
- «Η πολιτιστική διεθνοποίηση είναι μια διαφορούμενη διαδικασία: από τη μία μεριά ...» (5^η παράγραφος - άνω και κάτω τελεία)

Μονάδες 4

β. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική στις παρακάτω περιόδους λόγου και να αιτιολογήσετε την επιλογή του συγγραφέα σε κάθε περίπτωση.

- Η παγκοσμιοποίηση επεκτείνει τη διάδοση του δυτικού πολιτιστικού πρότυπου σε ολόκληρο τον κόσμο και προξενεί σε πολλές χώρες κινήματα αντίστασης απέναντι στην πολιτιστική αυτή επιδρομή.
- Οι ισχυρές τάσεις ομοιογενοποίησης, λοιπόν, ενεργοποιούν αντίρροπες τάσεις διαφοροποίησης..

Μονάδες 3

B4. α. Να διακρίνετε τα συνθετικά στις παρακάτω λέξεις του κειμένου (Μονάδες 2,5) και με το β' συνθετικό να γράψετε μια νέα λέξη, απλή ή σύνθετη (Μονάδες 2,5): *οικονομίας, παγκόσμια, κυριαρχείται, δημιουργημα, ιδεολογίες*

Μονάδες 5

β. Αξιοποιώντας τις αρχικές λέξεις να γράψετε μια περίοδο λόγου 40-50 λέξεων (μπορείτε να μεταβάλετε τον αριθμό ή και την πτώση/το πρόσωπο) .

Μονάδες 5

Γ. Σε ημερίδα που διοργανώνει το Πνευματικό κέντρο του Δήμου σας με θέμα "*Πολιτισμός και Παγκοσμιοποίηση*", καλείστε ως εκπρόσωπος του Δημοτικού Συμβουλίου να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά με:

- α. τον ρόλο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στην ομοιογενοποίηση των πολιτιστικών επιλογών των ανθρώπων και στην ισοπέδωση του εθνικού πολιτισμού και
- β. τους τρόπους με τους οποίους το φαινόμενο μπορεί να περιοριστεί, συμβάλλοντας στη διασφάλιση της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας ενός λαού και της συνακόλουθης ουσιαστικής συνύπαρξης και επικοινωνίας του με τους άλλους λαούς.

(Το κείμενο σας να έχει έκταση 500 έως 600 λέξεις).

Μονάδες 40